

Ahmet Güneş

Göge Kuşak Lazım

İÇİNDEKİLER

Önsöz	9
1. BÖLÜM	
1980'lerde LGBTİ Hareketi ve Gelişimi	11
Sevda Yılmaz (Ali Kemal Yılmaz).....	13
İbrahim Eren	18
2. BÖLÜM	
Dernekleşme Süreci ve LGBTİ Oluşumlar	23
İSTANBUL	
Lambdaistanbul LGBTT Dayanışma Derneği - Öner Ceylan	24
İstanbul LGBTT Dayanışma Derneği - Kıvılcım Arat.....	31
SPoD- Volkan Yılmaz.....	38
Hêvi LGBTİ İnisiyatifi	43
ANKARA	
Kaos GL	46
Pembe Hayat LGBTT Dayanışma Derneği - Buse Kılıçkaya, Gani Met, Ali Can	51
İZMİR	
Siyah Pembe Üçgen -Erdem Gürsu.....	60
DİYARBAKIR	
KeSKeSoR - Atalay Göçer	65

ESKİŐEHİR	
MorEL - Tolga Uyanık.....	74
KOCAELİ	
Kocaeli LGBTİ İnisiyatifi - Ayhan Akmaz	78
GAZİANTEP	
ZeugMADİ - Ozan Uğur	80
TUNCELİ	
Dersim RoŐtıya Asmê - Loren Elva.....	83
ADANA	
Queer Adana İnisiyatifi	86

3. BÖLÜM

LGBT Hareketi ve Siyasi Partilerle Temas.....	89
Sezen Yalçın- SPoD LGBTİ Siyasi Temsil Alan Sorumlusu	91
Őevval Kılıç - HDP ŐiŐli Belediye Meclis Üyesi Adayı.....	96
Sedef Çakmak - CHP BeŐiktaŐ Belediye Meclis Üyesi Adayı.....	102
Asya Elmas - HDP Kadıköy Belediye Meclis Üyesi Adayı.....	108
Boysan Yakar - ŐiŐli Belediyesi Meclis Üyesi Adayı.....	113

4. BÖLÜM

Hukuki Sorunlar: Derneklerin Kapatılma Süreci ve

Kabahatler Kanunu.....	121
Fırat Söyle- Lambdaistanbul	122
Didem Saėlam- İstanbul LBTT Dayanışma Derneği.....	125
Burak- Seks işçisi	127

5.BÖLÜM

LGBTİ'ler, Vicdani Red ve Anti-militarizm	129
İlker Çakmak- İstanbul LBTT Dayanışma Derneği.....	130
Atalay Göçer - Diyarbakır KeSKeSoR LGBTİ	135

1. BÖLÜM

1980'lerde LGBTİ Hareketi ve Gelişimi

Çalışmanın ilk bölümünde, Türkiye'de LGBTİ hareketinin kamusal alandaki ilk eylemlerinden biri olan 1987 Gezi Parkı açlık grevi eylemi ve bu eylem sonrasında LGBTİ bireylerin bir dernek etrafında örgütlenme deneyimleri incelenecektir.

1980'lerin ilk evresi, LGBTİ'lerin bir harekete dahil olmaksızın bir araya geldikleri bir dönemdir. Belli tartışmalar ve örgütlenme girişimlerinden bahsedilebilir ancak bugünkü anlamıyla bir örgütlülük söz konusu değildir. Daha çok çevre sorunlarını ele alan ve anti-militarist yaklaşım gösteren bir dernek etrafında şekillenen birliktelik, sonrasında bir dergi etrafında birleşerek ilk meyvelerini vermeye başlar. Görünürlük sağlandıktan sonra polis baskısı sıklaşarak devam eder ve bu şiddete karşı 27 Nisan 1987 tarihinde Gezi Parkı'nda bir araya gelen az sayıda aktivist açlık grevine başlar. Bu eylem, hareketin Türkiye'deki ilk örgütlü kamusal alan eylemi olarak tarihe geçecektir. Ancak tahmin edilebileceği üzere, eylem medya tarafından büyük oranda görmezden gelinmiş, eylemi haberleştiren yayın organları ise bunun üzerinden bir karalama kampanyası yürütmeyi tercih etmiştir.

12 Eylül askeri darbesinin muhalefete hareket alanı tanımaması yeni tartışmaları kamçulamış, kendini geleneksel yapılar içinde var edemeyen LGBTİ bireyler, ateistler, anti-militaristler, çevreciler, feministler gibi politik özneler bir çatı altında toplanma kararı alarak, Radikal Sol Yeşil Parti Girişimi'ni oluşturmuşlardır. Radikal Sol Yeşil Parti Girişimi, LGBTİ hareketinin otonom örgütlenmesine imkân tanıyan ilk parti girişimidir. Tartışmalar ve çözüm arayışla-

rı, girişimin yayın organı olan *Yeşil Barış* dergisi üzerinden devam etmiş ancak partileşme süreci tamamlanamamıştır.

Bu dönemde parti girişimi içinde yer alan ve açlık grevi eylemine katılan Sevda Yılmaz ve İbrahim Eren, açlık grevi ve parti girişimi sürecini, LGBTİ hareketinin oluşumunu ve sonrasında yaşananları kendi tanıklıkları doğrultusunda aktarıyorlar.

Sevda Yılmaz (Ali Kemal Yılmaz)*

LGBTİ hareketinin kuruluş sürecinde yer almış, Türkiye'deki ilk eylemleri örgütlemiş, Gezi Parkı'nda yapılan açlık grevine katılmış bir birey olarak dönemin genel panoramasını çizebilir misiniz?

LGBTİ hareketi su yüzüne çıkmadan önce, İzmir Ege Çevre Sağlık Derneği'nde bir grup lezbiyen ve gey burada ilk beraberliklerini, toplantılarını sağladılar. Bu çevre, İbrahim Eren ve arkadaşları olarak bilinir. 12 Eylül askeri darbesinden sonra bütün derneklerin kapatılmasıyla, İzmir Ege Çevre Sağlık Derneği de kapatıldı ve İbrahim Eren yurtdışına çıktı. 1985 yılında İstanbul'a dönmesiyle, Radikal Sol Yeşil Parti Girişimi başlatıldı. Parti girişimi içinde LGBTİ'lere de yer verildi ve otonom bir yapı oluşturuldu. Ben de orada yer aldım. Sonra da LGBTİ bireyler katılmaya başladı. İlk başlarda La Martin Caddesi'nde, İbrahim Eren'in evinde toplanıyorduk. Sayımız arttığı için, yüz aydının bir araya gelmesiyle oluşturulmuş olan BİLSAK'ta toplanmaya başladık. Haftanın iki günü orada toplanıyorduk. Frapan (efemine) gey ve travestilere yoğun baskılar vardı o dönemde. Örneğin bir çuvalın içine seni kediyle beraber atıp dövüyor ve kedi de canı acıdığından sana saldırıyordu. LGBTİ'ler için tabutluk normal bir şeydi, falakaya yatırılmak da öyle. Saçlarının kesilmesi ise çok doğal bir durumdu. Böyle yoğun baskıların olduğu dönemler yaşanıyordu. Ramazan ayında baskı iyice artıyor, hissedilir hale geliyordu. Ramazan günlerinde ev baskınları yapılarak, evler mühürleniyordu. O dönemde kimlik bilgi sorgulama sistemi vardı. Günümüzde olduğu gibi GBT sistemi yoktu. Kimlik tarama sistemi beş gün sürüyordu. Beş günün sonunda bırakıp, sonra yeniden alıyorlardı. Sonra da bir haftalığına zührevi hastalıklar hastanesine yatırıyorlardı yalan yere. Yani hayatın hastane ile karakol arasında geçiyordu.

---

* **Sevda Yılmaz** (Ali Kemal Yılmaz), gazeteci-yazar. *Erkek ve Kadında Eşcinsellik* (Özgür Yayınları, 1998) ve *Uzaydan Gelen Eroinman - Park Kadınları* (Özgür Yayınları, 1998) adlı kitapların yazarıdır.